

Przedstaw postawę werterowską na przestrzeni wieków. Odwołaj się do wybranych przykładów z literatury i filmu

Postawa werterowska, nazwana tak od tytułowego bohatera powieści „**Cierpienia młodego Wertera**” Johanna Wolfganga Goethego, odgrywała kluczową rolę w literaturze i kulturze epoki romantyzmu. Jednak na przestrzeni wieków motywy związane z postawą werterowską, takie jak skrajna emocjonalność, nieodwzajemniona miłość, poczucie wyobcowania czy tragizm życia, pojawiały się w licznych dziełach literackich i filmowych, zarówno w romantyzmie, jak i w późniejszych epokach. Postawa ta, choć wywodzi się z romantycznej tradycji, jest uniwersalna i adaptowana przez twórców do nowych kontekstów i realiów społecznych, co pozwalała na jej współczesne interpretacje.

„Cierpienia młodego Wertera” Johanna Wolfganga Goethego

W swojej powieści Goethe kreśli postać **Wertera**, młodego, wrażliwego mężczyzny, który przeżywa niezwykle intensywnie wszystkie emocje, jakie niesie ze sobą życie. Werter jest zakochany w Lotcie, jednak jego miłość nie może być spełniona, gdyż Lotte jest zaręczona z Albertem. Przepełniony bólem, Werter nie znajduje ukojenia ani w miłości, ani w relacjach z otoczeniem. W jego przypadku miłość jest źródłem cierpienia, a nie spełnienia, co ostatecznie prowadzi go do samobójstwa.

Postać Wertera symbolizuje wyobcowanie, skrajność emocji oraz niemożność znalezienia miejsca w świecie, w którym mógłby doświadczyć szczęścia. W ten sposób staje się uosobieniem

romantycznego bohatera, dla którego życie bez spełnionej miłości i duchowej pełni traci sens. W literaturze późniejszej epoki romantyzmu, postawa werterowska stała się archetypem nieszczęśliwego kochanka, który w skrajnej rozpaczce dokonuje aktu autodestrukcji.

Romantyzm i postawa werterowska w literaturze polskiej

Postawa werterowska miała duży wpływ na literaturę polskiego romantyzmu, szczególnie na twórczość **Adama Mickiewicza**. W jego dziełach, takich jak „**Dziady**” cz. IV czy „**Konrad Wallenrod**”, widoczne są silne nawiązania do werterowskich emocji i nastrojów. Bohaterowie Mickiewicza, zwłaszcza Gustaw z IV części „**Dziadów**”, są pełni tragicznego buntu wobec świata, którego nie potrafią zaakceptować. Gustaw, podobnie jak Werter, przeżywa intensywną, nieszczęśliwą miłość, która prowadzi go do emocjonalnej destrukcji i skrajnych aktów rozpaczce. Jego monologi miłosne pełne są skarg na okrucieństwo losu, odrzucenie i samotność, co wpisuje się w werterowską wizję nieszczęścia spowodowanego niemożliwą miłością.

Mickiewicz w „**Dziadach**” zbudował postać romantycznego kochanka, który podobnie jak Werter, nie może poradzić sobie z cierpieniem spowodowanym utratą ukochanej. Gustaw również kończy tragicznie, choć jego śmierć nie jest tak dosłowna jak w przypadku Wertera – jego duchowe rozdarcie staje się wstępem do przemiany w Konrada, nowego bohatera, który również nosi w sobie werterowską melancholię.

„Cierpienia młodego Wertera” w literaturze modernistycznej

Pod koniec XIX wieku motyw postawy werterowskiej odżył w literaturze modernistycznej, gdzie często bohaterowie byli przedstawiani jako jednostki nadwrażliwe, niezrozumiane i cierpiące z powodu wewnętrznego rozdarcia. W twórczości **Stanisława Przybyszewskiego**, na przykład w dramacie „**Dla szczęścia**”, pojawiają się postaci, które przeżywają skrajne emocje i doświadczają głębokiego cierpienia związanego z

niemożnością osiągnięcia szczęścia i spełnienia. Przybyszewski, podobnie jak romantycy, kreował bohaterów o duszach rozdartych między pragnieniem szczęścia a poczuciem egzystencjalnej pustki.

W literaturze modernistycznej postać werterowska jest jeszcze bardziej złożona i pogrążona w melancholii oraz rozczarowaniu światem. W modernizmie, podobnie jak w romantyzmie, niemożność zrealizowania miłości staje się kluczowym motywem, ale bohaterowie modernistyczni, jak u Przybyszewskiego, są jeszcze bardziej świadomi własnej wewnętrznej pustki i rozczarowania życiem.

Postawa werterowska w literaturze XX wieku

Postać werterowska, choć powstała w epoce romantyzmu, miała również swoje odbicie w literaturze XX wieku, szczególnie w dziełach egzystencjalistycznych. W powieści „**Obcy**” Alberta Camusa główny bohater, **Meursault**, w pewnym sensie również może być interpretowany jako współczesny Werter. Choć Meursault nie przeżywa skrajnej miłości, jak Werter, to jego wyobcowanie i nieumiejętność odnalezienia sensu życia wpisują się w romantyczną melancholię i tragizm. Meursault, podobnie jak Werter, jest jednostką wyobcowaną, która nie może odnaleźć się w społeczeństwie i ostatecznie akceptuje własną śmierć jako nieuniknioną.

Egzystencjalna pustka, z którą zмага się Meursault, jest odpowiedzią na romantyczną melancholię Wertera. Obaj bohaterowie, choć pochodzą z różnych epok, borykają się z poczuciem niezrozumienia i niemożnością odnalezienia sensu życia, co prowadzi ich do śmierci.

Postawa werterowska w filmie

Postawa werterowska zyskała również nowe odzwierciedlenie w kinematografii, gdzie bohaterowie tragiczni, przeżywający skrajne emocje i wyobcowanie, są częstym motywem. Jednym z przykładów współczesnej postawy werterowskiej w filmie jest

postać **Travis Bickle** z filmu „**Taksówkarz**” w reżyserii Martina Scorsese. Travis to samotny mężczyzna, który nie potrafi odnaleźć się w brutalnej rzeczywistości Nowego Jorku. Podobnie jak Werter, Travis przeżywa silne emocje, jednak jego frustracja i gniew znajdują swoje ujście w aktach przemocy. Jego wyobcowanie i niemożność nawiązania głębszych relacji z innymi ludźmi przypomina werterowską samotność, choć Travis reaguje na swoje cierpienie inaczej niż Werter.

Innym przykładem postaci werterowskiej w kinie jest **Jim Stark**, grany przez Jamesa Deana w filmie „**Buntownik bez powodu**”. Jim jest młodym mężczyzną, który buntuje się przeciwko rzeczywistości, w której się znalazł. Jego skrajne emocje, buntownicza postawa oraz pragnienie znalezienia sensu w życiu są bliskie werterowskiej melancholii i rozczarowaniu. Podobnie jak Werter, Jim jest jednostką nieprzystosowaną do rzeczywistości, a jego bunt wynika z wewnętrznej frustracji i niezrozumienia.

Postawa werterowska we współczesnej kulturze

Postać werterowska przetrwała do czasów współczesnych i odnajduje swoje odbicie w licznych dziełach literatury i filmu. We współczesnym świecie, gdzie coraz większy nacisk kładzie się na indywidualizm, alienację i problemy związane z tożsamością, bohaterowie o cechach werterowskich są często przedstawiani jako jednostki wrażliwe, które nie potrafią odnaleźć swojego miejsca w społeczeństwie. Przykładem może być film „**Mechaniczna pomarańcza**” Stanleya Kubricka, w którym główny bohater, **Alex DeLarge**, choć bardziej agresywny i destrukcyjny niż Werter, również przejawia cechy wyobcowania i buntu wobec świata.

Postawa werterowska, zrodzona z romantycznego ideału nieszczęśliwej miłości, przeobraziła się w literaturze i filmie, zyskując nowe, bardziej uniwersalne znaczenie. Współcześni bohaterowie werterowscy to jednostki borykające się z poczuciem bezsensu, wyobcowania i niemożności

odnalezienia spełnienia – ich tragizm jest często bardziej związany z egzystencjalnym pytaniem o sens życia niż z nieszczęśliwą miłością, choć ta nadal odgrywa istotną rolę w budowaniu ich postaci.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.